

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 4 / 2017

Sviatok žien lepšie chutí spoločne

Boj o parkovacie miesta pokračuje

Chceme mesto, ktoré kvitne

Aké nápady sa uchádzajú o peniaze?

Milí čitatelia,

možno, že najnovšie vydanie nášho časopisu budete čítať len úchytom, oddychujúc pri upratovaní bytu pred sviatkami alebo po nákupoch sviatočného menu na blížiacu sa Veľkú noc. Jar však zasa o kúsok pokročila, a tak v ňom nájdete ne jeden doklad, že je čas chystať sa pomaly i na leto. Keďže v apríli vychádzajú z garáží aj posledné autá sviatočných šoférov, čo nijako neprospieva komfortu pri parkovaní, asi vás v úvode čísla nahnevá laxný postoj niektorých štátnych orgánov k vzniku nových parkovacích miest.

Naše prostredie sa v najbližšom čase výraznejšie zmení. A objavujú sa signály, že to nebude len vďaka jarnej zeleni. Napríklad novinka – miestny poplatok za rozvoj – sľubuje prínosy pre prostredie, kde žijeme, keďže naň bude viac peňazí. Podobne ako financie od mesta pomáhajú pri odstraňovaní grafitov, ktoré nám niekde hyzdia celé ulice. Možno vás poteší aj výhľad na realizáciu niektorého z participatívnych projektov, ktoré sa dostali do finále. Znamená to pre ne reálnu nádej na financie z participatívneho rozpočtu.

Pripravovaná revitalizácia Kuchajdy nebude viditeľná ihneď. No ak tu a tam oddychujete v tomto areáli našej mestskej časti, úsilie mladých pracovníkov z Kancelárie pre participáciu verejnosti, podložené prieskumami, vám pri prechádzke okolo vody prinajmenšom zlepši náladu. Lebo, ako sa dočítate, ľudia pre Kuchajdu navrhujú kopu užitočných vecí. Ich návrhy dostanú do rúk architekti, ktorí sa prihlásia do súťaže na budúce stvárnenie našej oddychovej lokality.

A možno vás na prahu jari osloví čosi iné. Úsilie viac vychádzať v ústrety včelám a iným opelovačom, ktoré z mesta miznú – na našu škodu. Záhradkárom to ani netreba hovoriť. Dozviete sa, čo pre ne robia iní a čím môžete prispieť aj vy.

Želám vám pohodu počas veľkonočných sviatkov a príjemné čítanie.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Mesto sa pridalo v boji proti grafitom str. 6

Rozvoj Kuchajdy má dnes šance str. 8

Šport účinný proti drogám str. 10

Kde fyziku učia moderne str. 11

Seniorom sa ich rok páčil str. 12

Deň i noc v behu pod lanovkou str. 18

Obálka:
Čitateľské zážitky v Mesiaci knihy
zvečnila Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 29. 3. 2017,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
šéfredaktor: Ing. Marek Líška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčin.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.

Grafická úprava: Martin Lovás.

Tlač: SINEAL, spol. s r.o. 23 200 výtlačkov.

Číslo 4/2017.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Deň Zeme (22. 4.) znamená nádej pre celú planétu

Všeličo človeku zakotví v prístave internetovej pošty. Mnohý našinec zatúžil pokochať sa, keď v jednom názve zachytil slovo „ostrov“. Aj sa bolo čím. No len kým sa kamera nepriblížila k nádhernej pláži... Na piesku bezmocne ležali vtáky so zlepeným perím a jeden po druhom hynuli. Keď bádateľ u niekoľkých odhalil obsah žalúdkov, ukázali sa plastové vrecká, uzávery fliaš, obaly zo žuvačiek... Smetiská ľudského odpadu nahádzaného do riek či rovno do mora. Mnohými spôsobmi zabíjame život na tejto planéte, ničíme lesy, pôdu, vody i vzduch. A len desaťročia uplynuli, odkedy sa niektorí z nás zhrozili nad tou skazou a postavili sa proti nej. Ich úsilie každý rok pripomína Deň Zeme. Prináša nádej, lebo Zem chráni čoraz viac ľudí.

Galakonzert k MDŽ sa príjemne uvoľnil

Niežeby tradičné marcové podujatie v Istropolise muselo hľadať príťažlivejšie formy. Záujem bol azda ešte o čosi väčší než pred rokom – možno pre ohláseného Václava Neckára, tento rok jediného českého speváka. No zdá sa, že ženskému obecenstvu napokon dobre padlo, keď sa popri osvedčených „stáliciach“ programu – poetickej gratulácii starostu Rudolfa Kusého, popri výkone orchestra Vlada Valoviča a moderovaní Štefana Skrúcaného – objavili na javisku aj nové prvky. A to

najmä výkony, ktoré koncert tento rok posunuli bližšie k muzikálu a kabaretnému umeniu. Pričinil sa o to výber slovenských spevákov – Katky Ivankovej a Karola Csina, ktorí sú rovna-

napodobením Louisa Armstronga.

Sivovlasého niekdajšieho „chlapca“ Václava Neckára, ktorý pred časom ako Fénix „vstal z popola“ nemoci a po rokoch opäť prišiel do Bratislavy s bratom Janom, zaradili dramaturgovia na koniec hudobného popoludnia. Známy zastretý hlas a piesne ako trebárs Chrám svätého Víta, ale aj ďalšie, pred desaťročiami dobre známe a obľúbené vari u všetkých generácií vtedajšieho Československa, vyvo-

lali v staršej časti hľadiska mohutnú vlnu spomienok. Doslova speváka kolísala, musel pridávať, a bolo vidieť, že pridáva rád. „Neviedla som, že sa mi tu vráti taký kus života,“ povzdychla si v závere dojatá diváčka. A ak sa človek po koncerte započúval do rozhovorov žien čakajúcich na svoju ružičku alebo pohár vína, nezačul ani slovo ponosy, naopak.... Veď sa to iste odrazí v pripravenej ankete, ktorá tradične slúži mestskej časti ako spätná väzba.

Povedané skrátka, vybrať spevákov na galakonzert 2018 vonkoncom nebude ľahké...

Viera Vojtková, snímky Jana Plevová

ko dobrými tanečníkmi a nebolo dôvodu, prečo by svoje širšie umelecké schopnosti mali skrývať.

Obaja sa predstavili klasicky koncertne. Kabaretiér Karol Csino bodoval dvoma nestárnúcimi hitmi Franka Sinatru, na ktoré má mimoriadne hlasové predpoklady, Katka Ivanková rozmnožila rady interpretiek obľúbenej piesne Čerešne a dramatickej Prekľatej lásky Jacquesa Brela. Aj dvojspev predviedli, iste nie prvý raz. Postupne sa však obaja pohybovali po javisku čoraz rytmickejšie a temperamentnejšie, až to nakoniec vyvrcholilo brilantným muzikálovým ohňostrojom. Bolo vidieť – tu sú vo svojom živle. Ani Števa Skrúcaného nebolo treba dvakrát prosiť, bez problémov sa prispôbil uvoľnenej atmosfére moderovaním, najmä charakterom humoru, no aj spevom, trebárs

Pocť učiteľom

Ako poďakovanie za namáhavú prácu venovala mestská časť učiteľom a pracovníkom novomestských škôl divadelné predstavenie Radošinského naivného divadla. Hostí potešil kultúrny zážitok v podobe hry Stanislava Štepku To nemá chybu. Autor trochu horkastej komédie o naprávaní starých chýb spolu s divákmi vtipne uvažuje, či je možné vyvarovať sa chýb. Čo a ako by bolo, keby nebolo osudných ľudských chýb, ale aj chýb historických, či dokonca vesmírnych. Pedagógov hra pobavila a nadchla, hercov ocenili dlhotrvajúcim potleskom.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Školy aj materské školy čoskoro zapíšu budúcich prváčikov

Aj keď ste termíny zápisov našli už v minulom čísle, pripomínáme najdôležitejšie informácie. **Osem základných škôl zriadených našou mestskou časťou bude zapisovať deti do prvých ročníkov v piatok 7. apríla od 14. h do 18. h a v sobotu 8. apríla od 8. h do 12. h.** Rodičia sú povinní prísť na zápis s dieťaťom, ktoré do 31. augusta 2017 dosiahne vek šesť rokov.

So sebou si treba vziať občiansky preukaz a podľa potreby aj doklad o zdravotnom stave dieťaťa.

Zápisy detí do materských škôl budú od 10. do 26. apríla. Prihlášku si rodičia môžu vyzdvihnúť v MŠ, k dispozícii je aj na webstránke miestneho úradu <http://www.banm.sk/zapis-do-materskej-skoly/>

Vyplnenú prihlášku treba odovzdať priamo v materskej škole. Prijímajú deti od troch rokov, absolvovanie MŠ nie je povinné. Rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa vydá riaditeľ školy do 30 dní od ukončenia podávania prihlášok.

Nové Mesto má v správe 8 základných a 13 materských škôl, z ktorých mnohé prešli rozsiahlou rekonštrukciou. Zvýšili sa kapacity, ale predovšetkým kvalita prostre-

dia, kde sa naši najmenší hrajú a učia. Samospráva zvýšila tohto roku príspevok na škôlkara o 130 eur, čím ročný príspevok na dieťa dosiahol 1550 eur. Viac peňazí sa ujde aj školským klubom a jedálňam. „*Investície v prospech detí považujeme za dlhodobú prioritu, preto dáme tohto roku na školy, družiny a jedálne takmer o 200-tisíc viac, spolu približne tri milióny eur. Vďaka tomu sa zvýšia platy učiteľov, vychovávateľov i kuchárov, aby ich náročná práca bola lepšie ocenená,*“ uviedol starosta Rudolf Kusý.

Jana Škutková, snímky archív redakcie

Diskusia o rozvoji sociálnych služieb

Oddelenie sociálnych služieb Miestneho úradu Bratislava - Nové Mesto pozýva občanov a organizácie na verejnú diskusiu o komunitnom pláne sociálnych služieb mestskej časti na roky 2017-2021,

ktorá sa uskutoční 24. apríla o 14. h na Miestnom úrade BANM, Junácka 1, v miestnosti číslo 619 na 6. poschodí. Pracovná verzia plánu je dostupná na www.banm.sk v sekcii Oddelenie sociál-

nych služieb. Vaše názory a pripomienky môžete osobne prediskutovať s predstaviteľmi mestskej časti a zhotoviteľmi komunitného plánu. Tešíme sa na vašu účasť!
Iveta Marčíková

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. arch. Otto Novitzký

Tak ako v predošlých aj v tejto etape mojej činnosti pri samospráve by som rád prispel k formovaniu humánneho prostredia, v ktorom bývame či pracujeme a dával veciam logické súvislosti. Moja práca sa odohráva v troch rovinách.

Prvá, globálna, rieši pôsobenie EKO-podniku, ktorý u nás v Novom Meste udržiava cesty, zeleň, ihriská a rekreačné zóny. Dúfam, že myšlienku sústrediť všetky jeho prevádzky do jedného areálu sa nám podarí zrealizovať, aby mohol

zefektívniť svoju činnosť. Rád prispejem nápadmi aj pri obnove Strediska kultúry na Vajnorskej. Zaslúži si súčasný dizajn a lepšie technické parametre. A klient-ske centrum pre náš úrad? Niekoľkí sme už pracovali na jeho podobe, no nakoniec to neprešlo. Naďalej som však presvedčený, že zóna slúžiaca prvému kontaktu občana s úradom je užitočnou súčasťou inštitúcií tohto typu.

Druhá rovina mojej práce súvisí s lesoparkom Hornej Mlynskej doliny. S úsilím udržať v ňom harmonické prírodné prostredie pre denné relaxačné a športové aktivity. Ale aj s primeraným parkovaním a ponukou občerstvenia. V najbližšom čase sa sústreďime na regeneráciu bývalej Snežienky,

aby z jej ruiny opäť vznikla reštaurácia.

Tretia rovina predstavuje každodenné drobnosti: parkovanie Na Revíne, nepar-kovanie na Magurskej, stĺpiky v zákru-tách Rozvodnej (ktoré mi neschválil magistrát), ďalšie blikačky na priechodoch, tlak na realizáciu parčíka na Rozvodnej, lobing na opravy školských objektov na Cádrovej a podobne. A treba tiež ustrážiť novú výstavbu.

Nestíham všetko podľa vlastných pred-stáv. Čas letí a každý má aj pracovné a ro-dinné povinnosti. Vďaka preto všetkým, ktorí aktívne pomáhajú.

Kontakt

Telefón: 0903 781660

E-mail: novitzky@avantarch.sk

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Ako štátne úrady „slúžia“ občanom

Tento článok chce upozorniť na okolnosti, ktoré viedli k začatiu prestavby administratívnej budovy na Odborárskej ulici na bytový dom, pri ktorom „nemusi“ vzniknúť ani jedno nové parkovacie miesto. Hoci lokalita už v súčasnosti pociťuje akútny nedostatok týchto miest...

Na začiatku celého príbehu bola slobodáreň. Bývali v nej pracovníci štátneho podniku Chemické závody Juraja Dimitrova (ešte na sklonku minulého storočia), ktorí v Bratislave nemali vlastný byt, alebo na jeho pridelenie len čakali. Zväčša autá nevlastnili, a tak pre slobodáreň neboli potrebné žiadne parkovacie miesta. Po privatizácii chemickej fabriky aj táto budova dostala nového majiteľa, a ten ju začal využívať ako administratívnu budovu. Keď nové administratívne budovy začali pribúdať po celej Bratislave, vrátane Nového Mesta, o kancelárie na Odborárskej ulici už nebol záujem. Jedným z dôvodov mohol byť aj nedostatok parkovacích miest pri budove či v jej okolí. A tak sa aktuálny súkromný vlastník rozhodol, že kancelárie zmení na byty.

Žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu „Polyfunkčný dom, Odborárska ul.“ s 59 bytovými jednotkami, 6 apartmánmi a 9 nebytovými priestormi bola na Stavebný úrad Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto podaná v novembri 2013. S takouto žiadosťou o zmenu účelu využitia objektu, teda so zmenou administratívnej budovy na polyfunkčný dom stavebník na úrade Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto (samospráva) neuspel. Hlavným dôvodom bolo to, že v predmetnom zámere chýbali nové parkovacie miesta. Stavebný úrad však vo veci konal a vyzval stavebníka na doplnenie žiadosti o konkrétne doklady. Nakoniec v marci 2015 vyzval stavebníka, aby preukázal dostatočný počet parkovacích miest pre novovzniknuté bytové jednotky podľa platnej slovenskej technickej normy (STN). Stavebník, spoločnosť VI GROUP, s. r. o., podanie doplnil v septembri 2015. Podľa predloženého prepočtu statickej dopravy vypracovanej v zmysle STN 73 6110/Z2 oprávnenou osobou, autorizovaným inžinierom Ing. Ladislavom Benčekom, nároky na statickú dopravu sa navrhovanou zmenou účelu budovy nezvyšujú oproti súčasnemu stavu, keďže celkový požadovaný počet parkovacích miest pre navrhovaný nový účel objektu je mierne nižší ako súčasný stav.

Čo z tohto prepočtu vyplýva? Nič viac len to, že v súčasnosti predmetný objekt nedisponuje žiadnymi parkovacími miestami a zmenou kancelárií na byty žiadne

ani potrebovať nebude. Absurdné? V Bratislave je to tak...

V januári 2016 sa aktívni obyvatelia z Občianskeho združenia (OZ) Dimitrovka rozhodli, že nastal čas konať a podali si žiadosť o zaradenie medzi účastníkov konania. V marci toho istého roku vo svojom stanovisku upozornili na nedostatky v predložených podkladoch, ktoré sa týkajú najmä problémov v statickej doprave. Stavebný úrad Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, aj s ohľadom na stanovisko OZ Dimitrovka, rozhodnutie o povolení stavby nevydal.

A potom do celého príbehu vstúpili štátne úrady.

Okresná prokuratúra Bratislava III (štátny úrad) v júni 2016 oznámila Stavebnému úradu Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, že keď nevyhovelo predchádzajúcemu upozorneniu prokurátora v plnej miere (nedošlo k vydaniu rozhodnutia o povolení stavby), má predmetný spisový materiál predložiť na vybavenie svojmu bezprostredne nadriadenému orgánu. Nadriadený orgán, Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalší štátny úrad), so situáciou nijaký problém nemal, v auguste 2016 vydal stavebné povolenie a predmetnú stavbu polyfunkčného domu na Odborárskej ulici povolil.

Proti tomuto rozhodnutiu sa OZ Dimitrovka odvolalo a odvolala sa aj Mestská časť Bratislava-Nové Mesto.

Odvolací orgán, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy,

oznámil účastníkom konania, teda aj OZ Dimitrovka, že stavebník, teraz už spoločnosť VI GROUP, a.s., z vlastnej vôle doplnil podklady pre rozhodnutie o povolení stavby o zmluvu o podnájme pozemku so spoločnosťou CHINEX 2009, s.r.o. za účelom podnájmu 74 parkovacích miest. Stavebník sa teda rozhodol prenajať si pozemky vzdialené od budovy na Odborárskej ul. vyše 400 m a prenajať si tam parkovacie miesta už v súčasnosti využívané užívateľmi okolitých nehnuteľností. Žiadne nové parkovacie miesta teda v lokalite nepribudnú...

Na ministerstve sa v decembri 2016 uskutočnilo stretnutie o probléme za účasti pána starostu Kusého, poslancov miestneho zastupiteľstva Mikulca a Árvu a pána Žáka z OZ Dimitrovka.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy (ďalší štátny orgán), vo svojom rozhodnutí z konca decembra 2016 na základe vyššie spomenutej zmluvy o podnájme pozemku zmenilo rozhodnutie okresného úradu, ale nezrušilo ho, ani nevrátilo na ďalšie konanie, v ktorom by sa o predmetnej zmluve mohli vyjadriť účastníci konania a dotknuté orgány... Bolo dokonané. Stavebník mohol začať realizovať svoj zámer.

Miestny poslanec Mikuš sa pokúsil získať informácie o parkovaní od predajcu bytov v danom polyfunkčnom dome ako potenciálny záujemca o kúpu bytu – bol informovaný, že parkovanie je zabezpečené priamo pred budovou a nie je s ním problém.

Pokračovanie na s. 6

Dokončenie zo s. 5

„Je minimálne smutné, ako sú záujemcovia o tieto byty zavádzaní,“ dodáva Vladimír Mikuš. Ako hovorí poslanec Richard Mikulec: „Je to svinstvo páchané na obyvateľoch, ktorým sa tak zhorší už beztak katastrofálna situácia s parkovaním

v tejto lokalite.“ A poslanec Andrej Árva dopĺňa: „Dalo sa pritom nájsť aj iné riešenie, napríklad nami navrhované odkúpenie pozemku od Istrochemu, kde by stavebník mohol vybudovať nové parkovacie miesta. Stavebník dal však prednosť maximalizácii zisku.“

Členovia OZ Dimitrovka spolu so zainteresovanými poslancami miestneho zastupiteľstva sa stále nevzdávajú a zvažujú ďalšie právne kroky, ktoré by bolo možné vykonať...

Peter Vaškovič

Snímka Vladimír Mikuš

Koho sa dotkne poplatok za rozvoj?

Schválením zákona o miestnom poplatku za rozvoj v Národnej rade SR vznikla mestským častiam zákonná možnosť získať zdroje na financovanie občianskej vybavenosti, miestnej infraštruktúry, verejných parkov či zariadení starostlivosti o deti. Tieto zdroje bude mestská časť získavať výberom poplatku od stavebníkov, ktorým bude vydané stavebné povolenie na stavby v našej mestskej časti.

Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na svojom februárovom zasadnutí schválilo sadzby poplatku za rozvoj na jednotlivé druhy stavieb. Najvyšší poplatok sa dotkne stavieb na bývanie, kde predstavuje 35 eur za každý m² podlažnej plochy v nadzemnej časti stavby. Rovnaká sadzba sa uplatní na priemyselné stavby a stavby využívané na skladovanie, vrátane stavieb na vlastnú administratívu, stavieb na ostatné podnikanie a zárobkovú činnosť. Poplatok za stavby na pôdo-

hospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu bude vyberaný vo výške 15 eur za m², na ostatné stavby sa vzťahuje poplatok 20 eur za m². Výnos z poplatku si mestská časť delí s hlavným mestom v pomere 68:32 v prospech mestskej časti.

No nie všetky stavby podliehajú poplatkovej povinnosti, v zákone je presne špecifikované aj to, kedy stavba nie je predmetom poplatku za rozvoj. Ako príklad uveďme opravu, údržbu alebo modernizáciu bytového domu, pri ktorej sa súčasne nerealizuje nadstavba alebo prístavba a nemení sa úhrn podlažných plôch bytov a nebytových priestorov. Verím, že financie, ktoré sa nám podarí touto formou získať, prispievajú k zlepšeniu kvality života všetkých občanov Nového Mesta.

Edita Pfundtner

Hlavné mesto bojuje proti grafitom

Čistota a údržba verejných priestorov je jednou z priorít hlavného mesta aj v roku 2017. Bratislava opäť poskytuje možnosť čerpať finančný príspevok pri odstraňovaní nelegálnych grafitov na budovách a iných objektoch. Príspevok je určený právnickým osobám, ktorých

zakladateľom nie je hlavné mesto a fyzickým osobám, ktoré majú na území Bratislavy trvalý pobyt. „V mestskom rozpočte sme na tento účel vyčlenili 150 000 eur, čo je o 60 000 eur viac ako v roku 2016,“ povedal mestský poslanec Tomáš Korček.

Príspevok môže byť udelený maximálne do výšky 3 000 eur pre jedného žiadateľa. Musí byť použitý na preplatenie nákladov súvisiacich s odstraňovaním nelegálnych grafitov z fasád bytových a nebytových budov a objektov, t. j. na nákup odstraňovacích náterov, jednorazových náterov, preventívnych ochranných náterov a na služby súvisiace s odstraňovaním grafitov subjektom oprávneným na túto činnosť.

Tlačivo žiadosti o finančný príspevok je potrebné vyplniť a doručiť vždy do

posledného dňa v mesiaci na oddelenie životného prostredia a mestskej zelene. Finančný príspevok je pridelovaný do výšky schválených finančných prostriedkov v danom roku.

Medzi Bratislavčanmi je tento príspevok obľúbený a hojne využívaný, čo dokazuje každý rok sa zvyšujúci počet žiadateľov a každoročne vyšší objem finančných prostriedkov v rozpočte mesta, určených na tento účel. Minulý rok túto možnosť využilo okolo 60 žiadateľov a rozdelila sa celá suma 90 000 eur.

Blížšie informácie o systéme pomoci pri odstraňovaní grafitov spolu s formulárom žiadosti nájdete na: <http://grafity.bratislava.sk/vyuzit-grant/ds-52/p1=55>

Na základe informácií z portálu www.bratislava.sk spracoval Tomáš Korček

Bratislavská Mlynica získava reálne kontúry

Príbeh konverzie pôvodnej bratislavskej pórobetónky z konca 60-ych rokov minulého storočia, nachádzajúcej sa na Turbínovej ulici v areáli Presporu medzi Vajnorskou a Rožňavskou ulicou, sa začal písať približne pred dvoma rokmi. V tom čase sa investor tohto unikátneho polyfunkčného projektu rozhodol pre kúpu areálu starej Mlynice – bývalého závodu na výrobu pórobetónových prefabrikátov. Z hľadiska pamiatkovej hodnoty nie je síce ktovieako vzácnou stavbou, ale určite má potenciál ekonomického a kultúrneho vkladu predchádzajúcich generácií, a tým i svoju autentickú hodnotu.

Investor v spojení s inovatívnym slovenským architektonickým ateliérom GutGut vytvoril unikátny multifunkčný koncept, ktorý v maximálnej miere zachováva jedinečnú industriálnu estetiku budovy a podčiarkuje neopakovateľného genia loci.

„Kreatívne centrum Mlynica s halou, rozmanitými coworkovými a kancelárskymi priestormi a netradičnými loftovými bytmi s priestrannými terasami na streche budovy má ambíciu vytvoriť platformu na kultúrne podujatia, komunitný život, kreatívnu prácu aj priateľské stretnutia,“ vysvetľuje zámer investora konateľ spoločnosti ise Oto Bortlík, ktorý sa so svojimi spolupracovníkmi nechal inšpirovať pri príprave projektu návštevou

revitalizovaných industriálnych budov v newyorskom Williamsburgu, Brooklyne či na Manhattane. Svoj zámer začal investor s architektmi realizovať v marci minulého roka, kedy odštartovali stavebné práce a zhruba o rok už Mlynica získava reálne kontúry.

O tom, že vo svete overený koncept revitalizácie industriálnych výrobných stavieb má svojich fanúšikov aj v Bratislave, a rozhodne ich nie je málo, svedčí aj záujem budúcich vlastníkov. Prijemným prekvapením, nielen pre investora projektu, ale i pre zástupcov spoločnosti IURIS, ktorá zabezpečuje predaj projektu, bol skutočne veľký záujem o loftové bývanie. „Záujem o tento typ nehnuteľnosti na bývanie sa dal očakávať s ohľadom na veľmi obmedzenú ponuku v tomto segmente v rámci Bratislavy a blízkeho okolia, avšak taký intenzívny dopyt fanúšikov loftov na začiatku predaja bol prekvapením,“ hovorí Zuzana Kolembusová zo spoločnosti IURIS.

Administratívne priestory v Mlynici lákajú klientov, ktorí hľadajú niečo iné ako klasické administratívne budovy alebo biznis-

centrá. „Charakter budovy umožňuje nevšedné, ale flexibilné usporiadanie priestoru a jej administratívna časť s plochou cca 2184 m² ponúka viacero typov variabilných kancelárskych priestorov, vrátane hot desk zón, open space či individuálnych kancelárií vo výmerách od cca 42 m²,“ dopĺňa Oto Bortlík.

Originálny centrálny eventový priestor Mlynice, situovaný na prvom podlaží budovy, tvorí jej srdce. Pôvodné betónové násypníky, impozantná svetlá výška priestoru a jeho otvorenosť, respektíve prepojenie s administratívnymi priestormi na vyšších podlažiach Mlynice akcentujú genia loci budovy a prirodzene umocňujú podmanivú atmosféru fúzie pôvodnej industriálnej architektúry s novým a moderným architektonickým konceptom. Priestranný multifunkčný „foyer“ Mlynice je nielen ideálnym miestom na organizáciu výstav, vernisáží, exhibícií, workshopov, kultúrnych podujatí, firemných akcií, klubových stretnutí a mnohých ďalších formátov, ale aj miestom na posedenia so známymi či kolegami. Priestor je variabilný a vybavený rozsiahlym zázemím tak, aby bolo možné prispôbovať ho individuálnym potrebám a požiadavkám rozmanitých typov akcií. Eventové agentúry znamenali prípravu nového priestoru už v úvodných fázach výstavby, avšak na prvé podujatia si verejnosť a návštevníci Mlynice budú musieť ešte chvíľu počkať. Investor plánuje kolaudáciu na máj až jún tohto roku a v júni 2017 bude odovzdávať zakontrahované priestory novým majiteľom.

REVITALIZÁCIA KUHAJDY

V tomto roku naša Kancelária pre participáciu verejnosti uskutočnila už druhý výskum verejnej mienky, zameraný na rozvoj verejných priestorov. Cieľom výskumu bolo zozbierať podnety na rozvoj spoločenských, sociálnych a športových funkcií Kuchajdy.

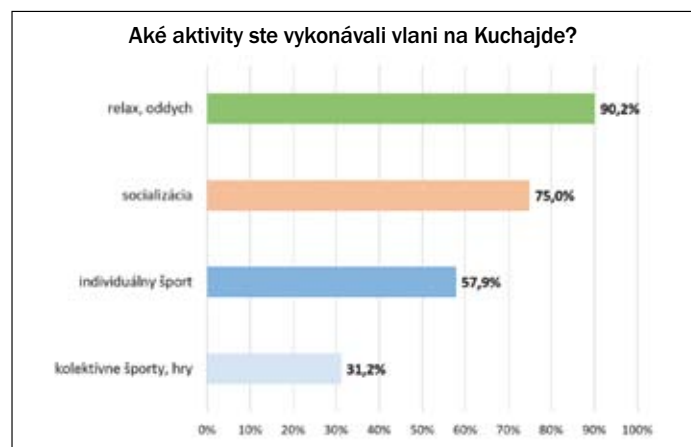
**Participatívny
rozpočet**

Nové Mesto v našich rukách

Výskum zameraný na rozvoj potenciálu územia okolo Kuchajdy prebiehal od decembra 2016 do konca februára 2017. Záverečná fáza sa realizovala pomocou dotazníkového prieskumu od 7. 2. do 23. 2. 2017, do ktorého sa zapojilo 468 ľudí.

Kuchajda je v prvom rade miestom relaxu

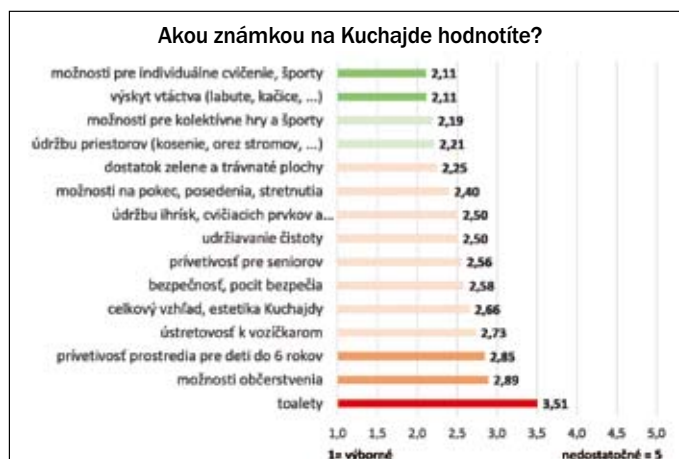
Kuchajda poskytuje obyvateľom Bratislavy predovšetkým priestor na relax, oddych, ale je to aj priestor spoločenských podujatí a stretávaní sa. Zázemie na športové aktivity nachádza na Kuchajde najmenšia skupina ľudí, ale tí Kuchajdu využívajú celoročne a s vysokou frekvenciou.

Ako ľudia hodnotia Kuchajdu?

Z hodnotenia ľudí školským známkovaním, kde 1 znamená výborný a 5 nedostatočný, vyplýva, že ľudia najlepšie hodnotili možnosti na individuálne cvičenia a športy, výskyt vtáctva, možnosti na kolektívne športy a údržbu priestorov. Naopak najhoršie hodnotili úroveň toaliet, možnosti občerstvenia a prívetivosť k deťom do 6 rokov.

K slabším stránkam Kuchajdy v súčasnosti patrí údržba ihrísk, športovísk, cvičebných prvkov a čistoty, prívetivosť pre seniorov a ústretovosť k vozičkárom, pocit bezpečia a celkový vzhľad, estetika Kuchajdy.

PROJEKT AKTÍVNY KRAMÁRČAN

Ide už o druhý projekt z participatívneho rozpočtu v podaní aktívnych Kramárčanov, ktorý sa začal koncom minulého roka, no prvé výsledky už priniesol. Cieľom projektu je oživiť Kramáre pre obyvateľov v ich voľnom čase a pomôcť tak Kramárčanom v každom veku, aby nemuseli chodiť za zábavou a športom ďaleko.

Po počiatočných ťažkostiach - aktivizovať obyvateľov všetkých generácií a ponúknuť im trochu organizovanej zábavy - začala sa nie ľahká úloha organizátoriek. Podarilo sa im postupne usporiadať turnaje vo volejbale a bedmintonu, výlety so psami a prechádzku za historickými kameňmi v kramárskych lesoch.

Koncom roka padol návrh na organizovanie pravidelných hodín power jogy, ktoré naďalej pokračujú, za čoraz vyššej účasti Kramárčanov (aj chlapov), každý piatok podvečer. Trpezlivosť a vytrvalosť organizátoriek prekonala počiatočné váhanie ľudí. Účasť na akciách postupne stúpa.

Záujem utvrdil organizátorky v tom, že ich aktivita nie je zbytočná, takže sú odhodlané naďalej vytvárať pre Kramárčanov program, ktorý bude pre nich zaujímavý a lákavý. Je možné, že aktivity postupom času naberú vyššiu frekvenciu a rôznorodosť. Organizátorky budú rady, ak niekto prispeje nápadom na ďalšiu

aktivitu, ktorá bude pre miestnych obyvateľov prijateľná a dá sa realizovať v lokalite Kramárov.

Kramárčania, ktorí chcete vedieť viac, sledujte na Facebooku stránku @Ozkramarcan a pridajte sa nápadmi aj účasťou.

O aktivitách a zámeroch Kramárčanov informovali organizátorky z OZ Kramárčan Beata Kafková a Darina Timková.

Aké sú motivátory celoročného využívania Kuchajdy

Výskum mapoval aj rôzne možnosti, ktoré by na Kuchajdu priťahovali ľudia počas celého roka, alebo aspoň mimo letnej sezóny. Z výsledkov vyplýva, že kľúčom k intenzívnejšiemu využitiu priestoru je dobré, lacné, ale aj zdravé gastro, samostatná bežecká a korčuliarska dráha, prostredie bez asociálov a krytá vonkajšia telocvičňa, teda otvorený priestor pod strechou.

Rozvojové impulzy

Najviac podnetov prišlo na rozvoj zázemia pre deti, od bazény cez bezpečnú zónu, kde by sa koncentrovalo vybavenie pre najmenšie deti, až po dráhu pre odrážadlá a ďalšie. Ďalšia skupina ľudí by privítala rozšírenie možností na individuálne a skupinové cvičenie, posilňovanie a tréning. Skupina kolektívnych športov-

cov by privítala rekonštrukciu povrchov ihrísk a ich osvetlenie. Ľudia by sa potešili pétanqueovým ihriskám.

Ďalšou skupinou podnetov boli dôvtipné pripomienky, ako uľahčiť vstup na Kuchajdu od Polusu alebo na bicykloch, ďalej rôzne praktické podnety, napríklad to, že lavičky treba dať ďalej od cestičky, lebo chodci, bežci, kočíky a vozičky si prekážajú. Alebo že by sa zišlo vymyslieť také priestory na sedenie, kde sa zmesť väčšia partia ľudí, prípadne priestory na grilovačky, posedenia a skupinovú zábavu.

Ohniská napätia

Okrem rôznych možností, ako by sa mohlo územie rozvíjať, kvalitatívny výskum ukázal aj potenciálne body napätia. Časť verejnosti si predstavuje, že Kuchajda má byť vysoko urbanizovaným priestorom s charakterom parku, iná časť verejnosti by rada zachovala prírodný charakter areálu okolo vody. Ďalším bodom napätia je zákaz vstupu so psom. Časť verejnosti by ho chcela umožniť, niektorí sú proti, lebo psie exkrementy sú pre nich veľkou bariérou a zdrojom hnusu. Navyše, ak chce mestská časť zachovať Kuchajdu charakter prírodného kúpaliska, podľa predpisov musí zakázať vstup so psom v celom areáli.

Zo získaných materiálov Kancelária pre participáciu verejnosti pripravila podklady pre architektov, ktorí sa zapoja do medzinárodnej súťaže, aby lepšie dokázali zapracovať požiadavky ľudí do svojich návrhov. Súťaž bude v tomto roku, mestská časť má v rozpočte 67 000 eur na prípravu súťaže, jej organizáciu a odmenenie víťazov. O priebehu súťaže budeme informovať. Záujemcovia o záverečnú správu z výskumu sa môžu prihlásiť e-mailom na adresu participacia@banm.sk. Všetkým, čo sa do výskumu zapojili, ďakujeme.

PARTICIPAČNÉ NOVINKY

Mestská časť Bratislava - Nové Mesto patrí k lídrom participácie na Slovensku vďaka novinkám, ktoré postupne uvádza do života. Pozrite si aktuálny prehľad tých najdôležitejších.

V marci sa uskutočnili verejné prezentácie projektov uchádzajúcich sa o peniaze z Participatívneho rozpočtu v roku 2017. Do finále sa z nich prebojovalo sedem:

1. EDUDRAMA - hráme sa na život: Príprava a realizácia interaktívnych divadelných predstavení s témou medzigeneračných vzťahov (deti-rodčia-starí rodčia).

2. AMESOVA IZBA - Malé múzeum kognitívnych ilúzií: Jeho základom bude Amesova izba, ktorá je sama osebe optickou ilúziou – dva objekty rovnakej veľkosti sa v nej zdajú byť podstatne odlišné. Izba by mala byť samostatnou jednotkou, ktorú bude možné umiestniť aj v exteriéri.

3. MULTIFUNKČNÝ PRIESTOR A KINO v knižnici na Nobeľovej 30: Projekt rozširuje možnosti kultúrnych a voľnočasových aktivít v lokalite, a to najmä pre rodiny s malými deťmi, mládež a seniorov. Prinesie tvorivé dielne, krúžkovú činnosť, pohybové a vzdelávacie aktivity.

4. NOVOMESTSKÁ POKLADNICA - almanach starších autorov tvoriacich v Bratislave - Novom Meste: V našej mestskej časti je veľa seniorov starších i mladších, ktorí tvoria. Doma vo svo-

jich šuplíkoch ukrývajú novely, eseje, básne alebo výtvarné diela tvorené rôznymi technikami. Cieľom projektu je zviditeľniť ich tvorbu.

5. ABY MESTO PREKVITALO: Téma včiel a opeľovačov je prepojená s „tvorbou“ ukážkových plôch. Ich informačno-vzdelávacou úlohou je vytvoriť priestor pre individuálny zážitok. Je to príležitosť na intenzívnejšie vnímanie výsadby či údržby zelene priateľskej k opeľovačom.

6. DOPRAVNÉ IHRISKO - MŠ Letná: Projekt na vytvorenie dopravného ihriska sa zrodil už dávnejšie, lebo v blízkom okolí nie sú žiadne dopravné ihriská, ktoré by prispeli k celkovému rozvoju dieťaťa. Prostredníctvom dopravného ihriska je možné realizovať rôzne spoločné akcie pre deti a rodičov na kolobežkách, odrážadlách či iných dopravných prostriedkoch.

7. AKTÍVNY KRAMÁRČAN II.: Projekt atraktívnou formou podporuje aktívny prístup obyvateľov k spoločenskému, kultúrnemu a športovému životnému štýlu na Kramároch. Ide o športové turnaje pre úplných amatérov, o stretnutia pod holým nebom v lesoch nad Kramármi a pravidelné cvičenia power jogy.

Športom proti drogám

Určite netreba nikoho presviedčať, že najlepšou cestou ako predísť negatívnym spoločenským javom a ochrániť deti pred ich dôsledkami je pomôcť im zmysluplne tráviť voľné chvíle. Dnes, keď počítače, tablety či mobilné telefóny odkrajujú aj tým najmladším veľký diel času, je podpora pohybu a športu o to dôležitejšia.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto nadviazala koncom februára spoluprácu s občianskym združením Zober loptu, nie drogy,

ktoré má v oblasti protidrogovej prevencie spojenej s podporou športovania mládeže už dvanásťročné skúsenosti. „Športom sa posilní sebavedomie žiaka, zapojí sa do kolektívu a nájde priateľa, získa zdatnosť a zmysel pre fair play, ale stretne aj skúsených trénerov a ľudí, ktorí ho ochotne vypočujú, poradia. Keď získa skutočné a hodnotné zážitky, drogy ho tak ľahko nezlákajú,“ hovorí Gabriela Chovaníková, výkonná riaditeľka projektu. Združenie s celoslovenskou pôsobnosťou spolupracuje so školami aj inštitúciami verejnej samosprávy, organizuje rozsiahlu škálu športových aj vzdelávacích podujatí s protidrogovou tematikou.

„Filozofia projektu nás oslovila. Chceme dať novomestským deťom šancu športovať počas celého roka, zažiť atmosféru atraktívnych športových zápolení. V kolektíve nájdu svoje miesto aj deti zo sociálne slabších podmienok, spolu s lepším zdravím a psychickou odolnosťou získajú motiváciu dosahovať vyššie ciele. Ak žiakov podchytíme v ranom detstve, zvyknú si na pravidelný pohyb, neskôr by sa k nemu dostávali oveľa ťažšie. Aj preto sme na spoluprácu zvolili partnera, ktorý v tejto oblasti už reálne niečo dokázal,“ vysvetlil starosta Rudolf Kusý. „V najbližších týždňoch sa uskutočnia stretnutia s riaditeľmi škôl a učiteľmi telesnej výchovy a už v jarných mesiacoch chceme rozbehnúť prvé športové súťaže,“ doplnil.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Ochutnajte Veľkú noc v Poluse!

Každý symbol slovenskej Veľkej noci – či je to kraslica, korbáč alebo ozdoba zo šúpolia – si nesie svoj vlastný príbeh. Čo ornament, to jedinečný podpis našich predkov, ktorí po celé stáročia formovali tvorivou činnosťou kultúrne dedičstvo Slovenska. A formujú ho stále, prídte sa presvedčiť do Polusu!

Veľkonočné trhy v Polus City Center za minulé roky potvrdili, že majú čo povedať aj súčasnému mestskému publiku. Potvrdili svoju pozíciu dôležitého podujatia, ktoré zážitkovou formou prezentuje čaro ľudovej umeleckej tvorby.

Nenechajte si ujsť akciou nabitý veľkonočný program, ktorý pre vás obľúbené bratislavské nákupné centrum chystá **od 1. do 13. apríla**. Odnesiete si domov autentickú ručne vyrobenú veľkonočnú ozdobu, alebo si môžete nechať poradiť priamo od výrobcov, ako zmajstrovať vlastnú dekoráciu pre kúpačov a šibačov.

Najmladší návštevníci Polusu sa zabavia v tvorivých dielničkách a gurmáni iste neodolajú vôni veľkonočného menu, pripraveného v priestoroch školy varenia Radosť variť. Polus nezabúda, že najkrajšie sviatky jari sú aj o hojnosti a pestrosti slávnostnej

tabule, takže je to ideálny čas zapísať sa na jeden z tunajších kurzov varenia a pečenia.

Alebo vyskúšate šťastie v súťaži? Do toho! **Radosť variť rozdá trom výhercom darčekové poukážky v hodnote 20 eur.** Môžete ich využiť ako vstupenku na vybraný kurz varenia a príjemne tak prekvapíť

vašu rodinu či priateľov znamenitými chodmi navarenými podľa autorských receptov skúsených lektorov z radov výživových špecialistov, šéfkuchárov a gurmánskych cestovateľov.

SÚŤAŽ

Zapojte sa do súťaže, ktorá chutí! Stačí napísať, ktorý veľkonočný recept – domáci koláčik, mäsová pochúťka či originálny drink – je u vás doma najobľúbenejší. Odpoveď pošlite e-mailom na adresu sutaz@polusmanagement.sk. Žrebuje sa už v apríli!

Pre viac informácií o súťaži sledujte novinky na facebookovej stránke Polusu: www.facebook.com/poluscycitycenter.

Číta celá škola!

Viete, ako vzniklo pomenovanie Marec – mesiac knihy? Počas komunizmu kníh-kupci zistili, že po Vianociach sa knihy málo predávajú, a do letnej sezóny bolo ďaleko. Tak vymysleli, že marec bude mesiacom knihy.

„Myslím, že to bol dobrý nápad. Kniha je život. Či už reálny, alebo nereálny. Preto sme sa s učiteľským zborom rozhodli osláviť tento mesiac tak, že počas marca vždy raz za týždeň budeme so žiakmi prvú hodinu čítať. Každý žiak si môže priniesť vlastnú knihu – beletriu alebo

náučnú. Podmienkou je, aby to bola kniha alebo časopis. Každé čítanie sa ráta. Len nie čítanie elektronických textov, ktoré sú veľakrát chybové a majú „odfláknutý“ obsah. Po čítaní nasleduje krátka diskusia. Ak si niekto knihu neprinesie, čaká ho náhradná práca,“ hovorí riaditeľ ZŠ s MŠ Riazanská Ján Papuga.

Touto cestou chcú učitelia zvýšiť záujem detí o čítanie. „Sčítaný človek nemá problémy s pravopisom, s vyjadrovaním, je tvorivejší a rozhľadenejší. Ak sa aktivita osvedčí, budeme ju realizovať aj

v ďalších mesiacoch. Dokonca aj rodičia a priatelia školy sú na hodinách čítania srdečne vítaní,“ dodáva riaditeľ školy a plánuje aj iné programy, ktoré by žiakom priblížili inšpiratívny svet literatúry.

Jana Šutková, snímka Jana Plevová

Na Cádrovej vyučujú fyziku inak

Základnej škole na Cádrovej ulici sa podarilo získať grant z Európskej únie na vzdelávací projekt programu Erasmus+ pod názvom LET'S GET TOGETHER AND PLAY PHYSICS (Podme sa spoločne hrať s fyzikou).

Počas dvoch rokov sa budú pedagogickí zamestnanci a žiaci stretávať so svojimi kolegami zo zahraničia. Spolupracovať budú

s účastníkmi z Maďarska, Rumunska, Talianska, Poľska a Turecka. Cieľom projektu Erasmus+ je pomôcť zvýšiť kvalitu výučby a učenia od predškolského po sekundárne vzdelávanie v školách celej Európy. Dôraz sa pritom kladie na rozvoj jazykových a prírodovedeckých vedomostí a schopností.

„Koordínátorkou projektu za fyziku a prírodovedné vzdelávanie v škole je výborná pani učiteľka Viera Keszeghová. Jej zanosť pre projekt prináša žiakom a pedagógom množstvo aktivít v oblasti prírodovedného vzdelávania. Ide o vedecké experimenty v škole, ale i na univerzitách, v múzeách a partnerských krajinách. Hlavnou koordinátorkou projektu je pani učiteľka Jana Gažovová,“ vysvetlila riaditeľka školy Miroslava Komorníková.

Od 13. do 17. februára 2017 sa v škole na Kramároch uskutočnil medzinárodný míting, na ktorý prišlo 17 učiteľov z partnerských krajín, 15 žiakov z Poľska a Maďarska

a, rozumie sa, prítomní boli pedagógovia i žiaci z Cádrovej. V školskej prírodovednej učebni sa realizovalo množstvo pokusov, žiaci a učitelia navštívili Matematicko – fyzikálnu fakultu Univerzity Komenského, meteorologickú stanicu, vedecké centrum Aurélium a Technické múzeum vo Viedni. Riaditeľka školy vyslovila obrovskú spokojnosť s prácou oboch koordinátoriek: „V spolupráci s ostatnými kolegami zorganizovali toto medzinárodné stretnutie mimoriadne dobre, som rada, že výučbu v našej škole pomohli posunúť na vyššiu úroveň.“

Aj ony sa o projekte vyjadrili veľmi optimisticky: „Získali sme nové poznatky, nové kontakty na úžasných ľudí. Veríme, že si budeme vymieňať informácie a skúsenosti i v budúcnosti. Odporúčame našim učiteľom nebáť sa a ísť do takýchto aktivít.“

Jana Šutková, snímka archív školy

Deti milujú chlpáčov

Ako by sme mohli pomôcť zvieratkám v útulku? Túto otázku si kladli piatci zo Základnej školy na Sibírskej. A vymysleli. Skupinka najaktívnejších milovníkov zvierat vyrobila plagát, v ktorom vyzvali spolužiakov, aby bratislavskému útulku darovali užitočné veci – žrádlo, deky, oblečenie pre zvieratá...

Vo februári potom štyria malí zástupcovia školy s pomocou ochotných rodičov a pani riaditeľky Partelovej odviezli celú zbierku do útulku. Počas návštevy sa na-

učili veľa praktických vecí, ktoré každý chovateľ potrebuje vedieť. Dvomi psíkmi zašli vyvenčiť a zvládli aj menej príjemné, ale veľmi potrebné odstránenie ich exkrementov. „Bol to najlepší deň v mojom živote!“ pochvaloval si zaujímavú skúsenosť Adamko.

„Sme hrdí na našich žiakov. Dobrovoľnými aktivitami sa snažia pomôcť tým, ktorí nevedia sami zmeniť svoje životné podmienky. Dnes to boli psíky v útulku, inokedy pomáhali so zbierkou okuliarov

pre obyvateľov v Afrike či zbierkou šatstva pre chudobných,“ pochválila svojich zverencov pani riaditeľka. Jana Šutková
Snímka Milena Partelová

Naši seniori stále rovnako činorodí

Február a marec sú mesiace, počas ktorých sa tradične konajú výročné schôdze v novomestských denných centrách seniorov. Navštíviť sme mohli stretnutia členov nášho najväčšieho centra na Kramároch a tiež klubu Zlatý dážď na Račianskej ulici, ktoré hodnotili svoju činnosť medzi prvými.

Ako poznamenala vedúca centra pani Etela Polčicová, v minulom roku si na Stromovej pripomenuli už 35. výročie svojej existencie. Členka výboru pani Oľga Hauskrechtová pripomenula desiatky podujatí z ich bohatého progra-

Spoločná návšteva podujatia v ÚLUV-e

mu. Seniori venovali pozornosť najmä vzdelávacím, kultúrnym a spoločenským akciám, vrátane zájazdov, výletov či spoločného cvičenia. V centre sa pravidelne stretávajú dve záujmové skupiny, a to krúžok šikovných rúk a spevokol Stromovka. Postupne naberajú skúsenosti – tvorivý krúžok usporiadal výstavu svojich prác, speváci absolvovali verejné

Výstava bábik oživila spomienky na detstvo

Výročná schôdza na Stromovej

vystúpenia aj pred veľkým publikom. Návštevy divadiel, koncertov, výstav a literárnych podujatí, ale aj vychádzok za bratislavskými pamätihodnosťami pomáhajú organizovať viacerí členovia klubu. K najobľúbenejším aktivitám patria rozhodne výlety do slovenských, českých, maďarských i rakúskych miest. Výbor centra pripravil ďakovné listy pre členov, ktorí ho najlepšie reprezentovali, alebo svojou činnosťou vytvorili podmienky na zaujímavé trávenie času ostatných seniorov. Pani Hauskrechtová vyzvala všetkých, aby svojimi nápadmi, názormi či konštruktívnou kritikou prispeli k lepšej činnosti centra. Spevácky zbor Stromovka s radosťou predviedol svoje umenie ako harmonickú bodku za výročným hodnotením.

Vedúca denného centra Zlatý dážď pani Magda Snopková má za sebou ešte len prvý rok práce vo funkcii. S pomocou členov klubového výboru, miestnej samosprávy a pracovníkov sociálneho oddelenia ho zvládla úspešne a seniori z Račianskej, rovnako ako ich kolegovia, zažili rok plný kultúrnych podujatí, stretnutí a diskusií, ale aj výletov, športových či spoločenských aktivít. Úprimnú radosť im urobil úspech Jána Repku, ktorý sa stal NAJ deduškom Nového Mesta v roku 2016. Hrou na harmoniku rozdával radosť nielen pri reprezentovaní klubu, ale aj pri rôznych podujatiach v „domácom“ prostredí, a tak si zaslúžil poďakovanie a potlesk svojich kolegov. Dobré zdravie a pohyblivosť im pomáha udržiavať pravidelné cvičenie kalanetiky, ktoré pripravuje ďalšia členka klubu pani Irena Engelhardtová. Víťaným rozveselením pri rôznych príležitostiach sú návštevy detí z materskej školy na Teplickej ulici.

Obe centrá sa zaoberali aj finančnou stránkou svojej činnosti a hospodári pri-

pomínali riadne platenie členských príspevkov. Plánované aktivity načrtli obe vedúce v závere stretnutí – bolo jasné, že sa seniori opäť majú na čo tešiť.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Novomestský NAJ dedko 2016 Ján Repka

Veselá nálada býva na Račianskej nielen počas fašiangov

Rodinné centrum Kramárik sa bude sťahovať

Sťahujeme sa a budeme veľmi radi, ak budete pri tom aj vy a pomôžete vdýchnuť dušu Kramáriku na novom mieste. Celý apríl budeme pracovať na rekonštrukcii Kramárika a prispôbovať nové priestory potrebám našich malých a veľkých návštevníkov.

Radi uvítame vašu pomoc pri sťahovaní a prerábaní. Ak máte chuť vytvárať nový Kramárik spolu s nami, ozvite sa nám na rckramarik@gmail.com. Ďakujeme!

TOBii pomáha komunikovať deťom s postihnutím

Prvých šesť rokov v živote človeka je kľúčových pre jeho ďalší život, v tomto období si osvojí komunikačné stratégie a nadobudne samotnú schopnosť komunikovať. U detí s viacnásobným ťažkým zdravotným postihnutím sú tieto schopnosti výrazne limitované a pre mnohé z nich je verbálna alebo posunková komunikácia nedostupná. Pre rodinu je tak často nemožné spoznať prežívanie dieťaťa, jeho potreby, komunikovať o situácii okolo neho.

Avšak mnohé deti sú schopné porozumieť a reagovať, aj keď tieto reakcie nie sú na prvý pohľad zjavné. Dokážu napríklad komunikovať prostredníctvom pohybov očí, bez pohybu rukou. Takúto formu alternatívnej komunikácie možno využiť u detí s vývinovými poruchami (detská mozgová obrna, ťažké poruchy sluchu, autizmus, mentálne postihnutie či viacnásobné postihnutie), u detí so získanými poruchami (úrazy, nádory mozgu) alebo s degeneratívnymi poruchami (svalová dystrofia, skleróza multiplex a pod.). Alternatívna a augmentatívna komunikácia predstavuje podpornú a náhradnú komunikáciu u detí, ktoré v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia nemôžu využívať na komunikáciu vlastnú reč, alebo ich reč nie je pre okolie dostatočne zrozumiteľná. Snaží sa využiť zachované schopnosti a možnosti dieťaťa a pomôcť mu efektívne komunikovať v miere, aká je možná.

Centrum včasnej intervencie (ďalej CVI) sídlia na Háľkovej ulici 11, je nezisková organizácia poskytujúca sociálnu službu včasnej intervencie rodinám, v ktorých sa narodilo dieťa s rizikovým vývinom alebo vychovávajú dieťa so zdravotným znevý-

hodnením vo veku od 0 do 7 rokov. Špecifikom včasnej intervencie je intenzívna partnerská spolupráca s rodinou a poskytovanie služby v rodine, teda v prirodzenom prostredí. V súčasnosti majú poradcovia centra v starostlivosti 68 rodín detí s rizikovým vývinom alebo zdravotným postihnutím prevažne vo veku do troch rokov.

„Špeciálny alternatívny komunikačný systém Tobii získalo CVI vďaka sponzorskej podpore Rotary klubu Bratislava Danube. Umožňuje rodičom a okoliu identifikovať komunikačné signály a prejavy postihnutého dieťaťa, porozumieť im a adekvátne na ne reagovať. Projekt je primárne orientovaný na 20 rodín takýchto detí v ranom a predškolskom veku,“ vysvetlila PaedDr. Anastázia Kormanová. *„S pomocou Tobii ovláda dieťa počítač len pohľadom očí.“*

Komunikačný systém pozostáva z niekoľkých samostatných častí. Umožňujú diagnostikovať aktuálnu komunikačnú schopnosť dieťaťa, ale aj následnú terapiu a posilňovanie jeho komunikačnej kompetencie. Je použiteľný v ambulantných podmienkach aj v domácom prostredí dieťaťa. Hardvérová lišta s dvomi zabudovanými

kamerami detekuje polohu a pohyb očí a umiestňuje kurzor myši tam, kam sa dieťa pozerá. Zariadenie sníma očné pohyby na diaľku, nie je potrebné mať na hlave okuliare či iné obmedzujúce pomôcky. Dieťa nemusí pohybovať hlavou, pretože kliknutie myšou sa uskutoční dlhším pohľadom na jedno miesto alebo žmurknutím.

„Potreby rodín s deťmi s viacnásobným ťažkým postihnutím sa dostávajú do povedomia spoločnosti len veľmi pomaly. Komunikačná kompetencia človeka je však primárna nielen vo vzťahu rodič a dieťa, ale aj vo vzťahu jednotlivca a spoločnosť. Schopnosť vyjadriť sa a reagovať na podnety tak, aby bol prejav jednotlivca aj napriek jeho vážnemu zdravotnému postihnutiu pre okolie dostatočne zrozumiteľný, je základom pre budovanie akejkoľvek jeho ďalšej kompetencie. Vlastné vnímanie človeka s postihnutím, jeho možnosti, silných a slabých stránok závisí od postoju spoločnosti k nemu samému, od jej otvorenosti prijímať odlišnosti, rešpektovať ich a vytvárať podmienky na plnohodnotný život každého jej člena,“ dodáva PaedDr. Kormanová.

*PhDr. Erika Tichá, PhD.
Snímka Martina Šimkovičová*

Dôležité je neprestat' sa pýtať...

Začiatkom roka otvorilo verejnosti brány AURELIUM – jedinečné zážitkové centrum vedy. Veľkorysý priestor našlo na Bojníckej ulici č. 3. Cieľom zakladateľov je motivovať mladých ľudí k vedeckej kariére a štúdiu technických odborov a prírodných vied. Pútavým spôsobom im tu prezentujú najzaujímavejšie javy z fyziky, chémie, biológie a iných oblastí.

Svojím názvom vzdáva centrum poctu prof. Ing. Aurelovi Stodolovi. Málokto vie, že tento významný slovenský fyzik a zakladateľ teórie parných a plynových turbín bol jedným z profesorov Alberta Einsteina. Citát tvorcu teórie relativity „Dôležité je neprestat' sa pýtať“ sa stal ústredným mottom hravého vzdelávacieho centra.

Najlepšie sa učíme pomocou vlastných skúseností a zážitkov, tomu je prispôsobený celý areál. Vystavené exponáty sú graficky rozlíšené do šiestich farebných skupín. Patria k nim mechanika, elektromagnetizmus, vlnenie – svetlo – optika, človek a ekológia, chémia, matematika. Dotýkať sa rukami sa rozhodne oplatí! Nové vedomosti sprostredkujú návštevníkom hologramy, levitácia, vibrujúce auto, merač reflexov, bublinový valec i laserová šou. V originálnom koncepte sa tak spája škola, múzeum i zábavný park.

Návšteva centra pre laickú i odbornú verejnosť je bezplatná, termín pre skupiny je však potrebné dohodnúť vopred. V utorok a štvrtok je otvorené od 9. do 12. a od 15. do 19. h, v stredu od

9. do 15. h, v piatok od 9. do 14. a v sobotu od 12. do 18. h. Viac informácií na www.aurelium.sk

Text a snímka Jana Plevová

Komu vd'acíme za kvitnúce mesto?

Včely, samotárske včely
a iné opeľovače v mestách

O tom, aké sú včely a iné opeľovače nevyhnutné, hovorí aj známy citát Alberta Einsteina: „Ak uhynie posledná včela, ľudom zostávajú štyri roky života.“ Trošku odvážne tvrdenie však v sebe nesie logický odkaz. Včely sú najefektívnejšie opeľovače a prácu pre náš život nevyhnutnú vykonávajú starostlivo a celkom zadarmo. Obrazne povedané, každé tretie sústo našej potravy je výsledkom činnosti opeľovačov, ktoré stoja za produkciou ovocia, zeleniny, čaju, kakaa, ale aj nášho bavlneného oblečenia.

V rámci sociálnych sietí som členkou skupiny záhradkárov. Na jar pravidelne čítam konštatovania o úbytku opeľujúceho hmyzu, a teda aj o rizikách nízkej úrody. Niektorí počítajú opeľovače doslova na kusy. Po tieto informácie však nemusíme chodiť na diskusné fóra. Stačí sa opýtať záhradkárov, včelárov, alebo si jednoducho len všimnúť, koľko včiel, čmeliakov a motýľov na jar vidíte vo svojom okolí.

Máme sa báť včiel v meste?

Ak nie sme zástancami názoru, že mesto je len pre ľudí a príroda doň nepatrí, obavy z prítomnosti včiel a iného opeľujúceho hmyzu sú neopodstatnené a zbytočné. Včely v mestách vždy boli – v minulosti ich bolo zhruba dvakrát toľko ako teraz. Preto je skvelé, že aj našim projektom Mestské včely môžeme v posledných rokoch prispieť k podpore záujmu o včelárstvo a v našom prípade o návrat včiel do miest. Ak má niekto na ne alergiu, vie, aké zásady by mal dodržiavať a nosiť pri sebe pohotovostný balíček. Na miestach, kde sme včely umiestnili, sme pripravili aj pohotovostné balíčky s antihistaminikami a adrenalinovým perom spolu s informáciou, kde sa nachádzajú. Našťastie sme ich doteraz nemuseli použiť. Niektorí ľudia sa včiel v meste boja aj napriek tomu, že iba málokto z nich má skúsenosť s poštípaním v meste či s alergickou reakciou. Premávka, ktorá u nás ročne zabije 26 000 ľudí (údaj je za rok 2015), paradoxne nie je takým strašiakom ako včely. Pritom úmrtia spôsobené bodnutím včely nie je možné vyhľadať ani v štatistike a v Británii by ste ich spočítali na prstoch jednej ruky. Dobrou správou je, že alergia na včely sa dá vo väčšine prípadov liečiť tzv.

desenzibilizáciou. Ja sama som na včelí jed alergická, ale postupným zvykaním si naň som sa z alergie vyliečila.

Polozabudnuté samotárske včely

Včela medonosná je najefektívnejšia a najznámejšia opeľovač a pozná ju každé malé dieťa. O včelách samotárskych však nepočuli ani niektorí včelári. Tieto včielky žijú nenápadným samotárskym životom v dreve, v zemi či v murive. Ľudia si ich často mylia so škodlivým hmyzom a zabíjajú ich.

Samotárky pritom drevo ani murivo nenichia – obvykle iba využívajú existujúce otvory. Sú mierumilovné a užitočné. Samčeky žihadlo nemajú. Väčšina samičiek síce má žihadlo, ale zväčša len zakrpatené a krátke, neschopné prebodnúť ľudskú kožu. Samotárky vždy radšej zvolia ústup než útok – žihadlo použijú len pri priamom ohrození života, napríklad pri stlačení v ruke. U nás ich žijú stovky druhov, líšia sa vzhľadom aj veľkosťou, od niekoľkých milimetrov až po veľkosť čmeliaka. Naša najväčšia samotárska včela je drevár fialový (*Xylocopa violacea*, obr. 1), žije v páre a aktívne sa stará o potomstvo.

Najväčšia európska včela je drevár
(Zdroj: Joaquim Alves Gaspar, CC BY-SA 3.0 wikipedia)

Niektoré druhy samotárok sú viazané výhradne na určitý druh rastlín. Vyliezajú z dutín až v čase, kedy tieto rastliny kvitnú a celý proces rozmnožovania, kladenia vajíčok a zatvárania domčekov musia stihnúť do ich odkvitnutia.

Čo škodí opeľovačom
a ako im pomôcť

Samotárske včely sú užitočné opeľovače, trpia však tým, že mizne ich prirodzené prostredie. Ak im chcete pomôcť, postavte im hmyzí domček. Skrášli váš bal-

kón či záhradu a je výbornou zábavou pre malých i veľkých. Môžete včielky pozorovať pri čistení dutínok, kladení vajíčok, nosení potravy a zatváraní dutínok blatom či kúskami listov. Ukážte deťom, ako včielky nocujú v prázdnych dutinkách a vysvetlite im, čo je to opeľovanie a prečo je dôležité, ak chceme mať naokolo dostatok kvetov. Samotárky potešíme čo najpestrejšou záhradou (balkónom, predzáhradkou), kde od jari do jesene niečo kvitne. Čím viac druhov rastlín, tým viac rôznych druhov opeľovačov prilákame.

Čmeliaky – opeľujú aj v horšom počasí, keď včely nemôžu. Je možné chovať ich podobne ako včely v čmeliánoch
(Zdroj: Róbert Sekula)

Samotárkam škodia chemické hnojivá a postreky. Je napríklad dokázané, že postreky proti voškám hubia čmeliaky a so samotárkami to bude podobné. Je preto oveľa lepšie využívať na hubenie škodcov v záhrade užitočný hmyz, ako sú lienky, zlatoočky či ucholaky.

Okrem samotárok, čmeľov a včiel sa v meste často stretávame s pestricami. Na balkóne ich môžeme pozorovať ako malé „osičky“ lietajúce z kvetu na kvet. Dospelá pestrica sa živí nektárom a peľom, larvy konzumujú vošky, čím sú užitočné. Ľudia si ich však často mýlia s osami. Snáď najkrajšími opeľovačmi sú motýle, kľúčové pri opeľovaní niektorých druhov rastlín. Podobne ako iné opeľovače aj ony vymierajú kvôli ničeniu pôvodného prostredia a používaniu chemikálií. Hmyzí domček, výsadba nektarodajných kvetov a rozmanitosť prostredia poslúžia aj im.

Projekt Mestské včely 2017 sa realizuje vďaka finančnej podpore dm drogerie markt, s. r. o. a vďaka spolupráci MČ Bratislava – Nové Mesto.

Viac informácií nájdete na
www.vcelkysamotarky.cz

Spracovala Petra Ježeková, CEEV Živica

Domov sv. Jána z Boha otvoril brány verejnosti

Problémy a starosti iných lepšie chápeme, keď zblízka vidíme tých, ktorí sa snažia pomáhať, i objekty, kde sa pomoc uskutočňuje. Aj preto mohli záujemcovia vo štvrtok 9. 3. 2017 v Deň otvorených dverí nahliadnuť do priestorov Domova sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici. Prevádzkuje ho nezisková organizácia Hospitálskej rehole sv. Jána z Boha, ľudovo nazývaná Milosrdní bratia. Na Zátíši pomáha ľuďom bez domova podľa ideí zakladateľa rehole. V nízkoprahovom dennom centre im poskytuje v pracovných dňoch stravu, služby osobnej hygieny, práčovne a šatníka i sociálne poradenstvo. S organizáciami pomáhajúcimi ľuďom v núdzi spolupracuje mestská časť aj formou dotácií na prevádzku i rozvojové projekty. Vlni

schválilo miestne zastupiteľstvo tritisíc eur na nákup potravín ľuďom v núdzi a predvlni tiež prenájom priľahlého pozemku za symbolické euro pre Domov sv. Jána z Boha. Jeho riaditeľ Matúš Ferencík si váži spoľahlivého zriaďovateľa i dobrý kolektív, 10 platených pracovníkov a 5 dobrovoľníkov. Spoluprácu so širokou komunitou vrátane samosprávy vidí ako kľúčovú. Kvôli rozpočtu, v ktorom tri štvrtiny pochádzajú od donorov. Ale hlavne kvôli klientom, ktorým otvára príležitosť zarobiť si na svoje potreby. Čistia a upratujú dohodnuté priestranstvá v Starom Meste, v našej mestskej časti sa v spolupráci s EKO-podnikom starajú o zelené plochy pred železničnou stanicou Nové Mesto i v parku na Háľkovej oproti hasičskému

Jedáleň slúži aj ako priestor na rozhovory s klientmi a sociálnu terapiu

útvaru. Pracovnú terapiu vedie Ján Neštrák – hovorí, že pozitívne návyky posúvajú klientov k samostatnému životu, lebo na služby sa nemôžu trvalo spoliehať. Najviac im chýba cenovo dostupné bývanie, dodáva Mária Dismas. Tvrdí, že mnohí seniori bez domova by si ho z dôchodku platili.

*Katarína Šebejová
Snímka Jana Plevová*

Distribuuujú sa kontajnery na bioodpad

Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu začala v marci na území Bratislavy distribuovať hnedé kontajnery na biologicky rozložiteľný komunálny odpad zo záhrad. Náklady na kompostér alebo hnedý kontajner a s tým súvisiaci zber a odvoz bioodpadu zo záhrad sú hrazené z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Domácnosti v rodinných domoch, ktoré sú platiť miestneho poplatku za komunálne odpady

a drobné stavebné odpady, majú povinnosť podať „žiadost' o zapojenie sa do systému zberu odpadu zo záhrad“ a zvoliť si jednu z uvedených možností. Tým, ktoré tak už urobili, OLO distribuuje v prvej etape hnedé kontajnery. Majú objemy 120 l alebo 240 l a sú označené nálepkami s informáciami, aký odpad do nich patrí. Kontajnery z recyklovateľného materiálu sú odolné voči UV žiareniu, nízkym aj vysokým teplotám, majú mriežku na prevzdušňovanie odpadu a ich hlad-

ká povrchová úprava zabraňuje zachytávaniu nečistôt.

V ďalšej etape sa do domácností v rodinných domoch dostanú kompostéry s objemom od 400 do 1000 litrov.

Odpovede na najčastejšie otázky týkajúce sa biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad nájdete na webstránke spoločnosti OLO www.olo.sk alebo na webstránke Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy www.bratislava.sk

Zdroj: tlačová správa OLO

Posledné obzretie za zimou

Kto zachytil najzaujímavejšie momenty novomestskej zimy? Isté už netrpezlivo čakáte na výsledky súťaže o najkrajšie zábery, ktorú sme vyhlásili v minulom čísle Hlasu. Rozhodovanie redakčnej poroty bolo náročné, napokon prisúdila najväčší počet bodov snímkam, ktoré vám dnes pred-

stavujeme. Všetkým súťažiacim, ktorí sa s nami podelili o originálne mrazivé pohľady cez objektív fotoaparátu, ďakujeme, s výhercami sa skontaktujeme písomne. Výber fotografií nájdete na www.banm.sk a na FB Bratislava – Nové Mesto

Jana Plevová

*Zasnežené ľudové námestie,
autor Kristian Nandraský*

*Zimné radovánky na Kuchajde,
autorka Eva Nandraská*

*Krásu prírody
môžeme objaviť všade
– Koliba, autorka
Mária Hronská*

Sídlisko na Račianskom mýte

očami obyvateľky s profesijným zatažením (1. časť)

Nie každé sídlisko má toľko šťastia, aby v ňom býval jeden z architektov niekdajšieho tímu, ktorý ho projektoval. Navyše aby pozorným zrakom sledoval všetko, čo sa s ním rok po roku deje. Sídlisko na Račianskom mýte má takého strážneho anjela v Ing. arch. Štefánii Krumlovej, ktorá v ňom býva od samého začiatku. A už roky sa snaží zaraziť rad jeho pribúdajúcich neduhov. Nedávno dosiahla čosi, čo sa v najbližších rokoch nepochybne odrazí na jeho celkovom stave, a najmä bezpečnosti.

Tesne po absolvovaní štúdia na fakulte architektúry, keď som nastúpila do práce v jednom z ateliérov bratislavského Stavoprojektu, výstavba sídliska bola v začiatkoch. Samozrejme som sa o stavbu zaujímala, dokonca som si zaumienila získať tam byt. Obrovské rozostavané územie ležalo vtedy na konci mesta. Bol tam cintorín, a potom už len vinohrady.

Išlo o stavby v liatom betóne. Bolo nádherné vidieť šalovanie a sledovať zalieva-

domy. Išlo o experiment, ktorý sa neskôr stal vzorom pre ďalšie stavby. (Ja viem, pri dnešnej vyspelosti techniky musí byť mladým ľuďom smiešna už len predstava o výrobe panelov na zemi staveniska...)

Keď boli domy konečne dostavané, v jednom z posledných som naozaj získala družstevný byt – môj domov na desiatročia.

V tých časoch sa byty odovzdávali ešte pred realizovaním chodníkov a ciest. Nič

Ing. arch. Štefánia Krumlová

Snímka Olja Triaška Stefanovič

Z tejto snímky je už dlhé roky väčšine Bratislavčanov jasné, o ktoré sídlisko ide

nie stien betónom. Súčasne sa na území stavby vyrábali aj stropné panely a obvodové keramzit-betónové (tepelnoizolačné) panely. Rovno na zemi sa odlievali. Bola som stavbou nadšená, hovorili mi, že to budú mimoriadne kvalitné bytové

nám ale neprekážalo, hlavne, že človek mal vlastný byt. Nastahovali sme sa doň s maličkým dievčatkom v kočiку. Po daždi kočič zapadal do blata aj do polovice koliesok. Niekoľkokrát som v bahne stratila topánku a nevedela som ju už

nájsť. Keď nebolo bahno, boli vysušené hrudy zeme a kamene. V opravovni kočičkov sa ma po čase spýtali, čo s tým kočičkom robím. Pyšne som odvetila, že bývam v novom sídlisku. Neskôr, keď cesty a chodníky boli už hotové, prišli ďalšie problémy. Často napríklad nešiel výťah. Nebol dostatočný tlak vody, takže bola vytlačená iba do druhého poschodia a pre tie horné ju vozili v cisternách. Všetko sme to s našim sídliskom vydržali – možno aj tým je nám milšie.

Bolo to jedno z prvých sídlisk v Bratislave. Mimoriadne dobre riešené kolektívom architektov a odborných projektantov pod vedením talentovaného inžiniera architekta Štefana Svetka.

Už vtedy ho oceňovali aj v zahraničí. Za daných technických možností a prísnych úsporných noriem na veľkosti priestorov tu vznikli domy vysokej architektonickej hodnoty s bytmi navrhnutými na príjemné bývanie, bez zbytočných prevádzkovo stratočných priestorov. Dispozície bytov sa stali základom pre množstvo ďalších panelových stavieb.

Sídlisko bolo komplexné, so všetkou potrebnou vybavenosťou. Všetko bolo poruke: praktické potreby, obchody, služby, školy, ihriská, zábava... Napriek vysokej hustote (to je množstvo obyvateľov na meter štvorcový) pôsobí optimálne, nevyvoláva pocit natlačenia alebo nevhodnej výšky budov. Inými slovami, veľ-

mi rýchlo sa tu postavilo množstvo bytov zameraných na pohodu človeka. Všetci, ktorí sme tu získali byt, sme sa tešili.

To bolo okolo roku 1960 – čo dnes?

Dnes, keď už dávno všetko funguje ako má, nastáva obdobie „prestavieb“. Ľudia si búrajú strechy nad hlavou, preto sa o sídlisko bojíme.

Vypukla ľudová tvorba fasád. Červená, oranžová, modrá, zelená, žltá – čím krikľavejšie, tým lepšie. Keď som to prvý raz uzrela, dúfala som, že sa to čoskoro znečistí, alebo to aspoň vybledne. Ak v roku 1960 neboli také možnosti farebnosti, aké sú teraz, neznamena to, že dnes sa súlad farieb musí zmeniť na cirkusové prostredie. Bežný občan nie je na to školený a niekto by ho mal poučiť, aby si z nevedomosti neponičil všetko len preto, že teraz „na to má“. Kto by to mal strážiť? Asi stavebný úrad, ten má prostredie poznať a rozhodovať o ňom, nie iba opisovať paragrafy.

Príjemné priehľady do parkovej zelene v prízemnej časti bytových domov utrpeli postupnými dostavbami - niekde sa z nich stali užučké priechody

Kde sa to v nás ľuďoch vlastne berie, ten nevkus, tá drzosť opoväžiť sa porušiť vytvorenú harmóniu, premaľovať si dom bez ohľadu na susedov, na celok sídliska? Pri obliekaní rozmýšľame, aká blúzka je vhodná k akej sukni atď. Takisto domy majú istú nadväznosť, ale to si už nevšímame.

Viete, že vytvorené sídlisko je dielo s chráneným autorstvom? Nikto ho ale ne-

Park v susedstve bol od začiatku výstavby magnetom pre budúcich obyvateľov niekdajšej „Februárky“

chráni. Je mi ľúto, že sa beztriestne porušilo autorské právo tvorcov tohto sídliska, a to v nejednom ohľade:

Napríklad pôvodné veľkorysé prepojenie sídliska s parkom aj vzájomné prepojenie objektov zabezpečovali široké podchody v parteri. Bezohľadne, z čisto finančných záujmov, zastavaním na rôzne komerčné účely, bufety, súkromné garáže a pod. sa tieto podchody zúžili na užučké, doslova minimálne priechody. Zničili ich súkromné záujmy ignorujúce záujem všetkých ostatných obyvateľov. Kam sa podela veľkorysosť väzby sídliska na park?

Kultivovaná farebnosť dokladala vtedajšie možnosti. Biela, červená a čierna sa rytmicky striedali a vytvárali príjemný, harmonicky ucelený priestor sídliska. Dnes, bez ohľadu na celok, sa sídlisko farebne zmenilo na „Papagájovo“... Ľudia si neuvedomujú, že každý dom súvisí s okolitým prostredím, každý je súčasťou celku a len spoločne vytvárajú priestor sídliska. Kvalitu domu nevytvára iba samo jeho stvárnenie, ale aj jeho väzby k okoliu – a v tom bolo naše sídlisko jedinečné. (Viem, že obyvateľov často nahovori na väčšiu farebnosť dodávateľ, a to zo zištných dôvodov – čím strakatejší je dom, tým viac mu obyvatelia zaplatia.)

Vybavenosť sídliska je čoraz menej komplexná. Namiesto niekto z potrebných prevádzok sa dnes objavila napr. herná – celkom nevhodná do prostredia sídliska. Namiesto vyváženej pohody sa objavilo napätie a strach.

Objavili sa nadstavby – napr. dve poschodia na objekte v priamom susedstve s parkom. Úmyselne bol navrhnutý v rozdielnej výške od ostatných objek-

tov. Po nadstavaní sa okrem zhoršeného vizuálneho pôsobenia narušila aj jeho statika. Všimnite si nalepené štítky, ktoré majú kontrolovať prípadné trhlinky a signalizovať nebezpečenstvo preťaženia. Aj akési nevhodné oblúky na horných podlažiach a dostavaných garážach narušajú pôvodnú tvarovú koncepciu.

Je mi ľúto, keď vidím, ako sa niekdajšie neobyčajné harmonické riešenie sídliska mení na celkom obyčajné priestory na bý-

Nešťastný zásah do koncepcie sídliska (a nielen výškovej) – cudzí prvok v podobe nadstavby

vanie. Mal by ho niekto chrániť, nepovoliť nevkusné zásahy do diela. Mal by o tom rozhodovať stavebný úrad? Uvedomuje si to vôbec niekto?

Štefánia Krumlová,
redakčná úprava Viera Vojtková
Snímky Jana Škutková (1, 5)
a Jana Plevová (2, 3, 4)
(Pokračovanie nabudúce)

Načali sme štvrtú päťdesiatku Poetických večerov

Smutnou básňou Ubúdame, ktorú napísal Pavol Országh Hviezdoslav po smrti Jána Palárika, otvoril Juraj Sarvaš 20. februára 151. Poetický večer v Dome kultúry na Kramároch. Zaspomínal ňou na dirigenta a hudobného skladateľa Zdenka Macháčka, ktorý jeho program ešte koncom minulého roka sprevádzal na klavíri, i na ďalšieho spolupracovníka a častého návštevníka Petra Krahulca. Obaja v uplynulých týždňoch opustili tento svet a – ako povedal pán Sarvaš – „pomáhajú nám už z druhého brehu“.

Prvý tohtoročný Poetický večer dostal názov Návraty a patrilo opäť básnikom štú-

rovskej generácie. Odkaz ich múdrosti, pracovitosti a obetavosti v boji za lepší život národa má čo povedať aj súčasníkom. Cestu ku klasikom si prostredníctvom pedagógov na Akadémii umení v Banskej Bystrici nachádzajú mladí poslucháči Fakulty dramatických umení. Neznáme básne Jána Botta, Janka Kráľa, Michala Hodžu či autora slovenskej hymny Janka Matúšku recitovali poslucháči 2. ročníka. Nikola Kozáková, Petra Dzuríková, Michaela Trávníčková a Edo Valášik dokázali smutné a vážne, ale i žartovné básnické diela sprostredkovať pozorným poslucháčom veľmi prirodzene. Ich o čosi staršia

kolegyňa Majka Olejníková zaspievala zhudobnené verše Jána Botta a Ľudovíta Štúra. Napriek mladému veku už dvakrát koncertovala v Japonsku, o skúsenostiach a zážitkoch z tejto krajiny sa podelila s hosťiteľom i publikom.

Text a snímka Jana Škutková

Beh pod lanovkou podporí dobrú vec

Organizátori charitatívneho bežeckého podujatia „Ultralanovka pre Plamienok“ pozývajú všetkých Bratislavčanov na jeho druhý ročník. Záštitu nad pretekmi prevzal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý, ktorý šľachetnú myšlienku bežcov podporuje a na niekoľko okruhov sa sám pridá k vytrvalcom.

V sobotu 8. apríla v prvej sekunde po polnoci odštartujú pretekári na hornej stanici lanovky 24 hodín nepretržitého behu na trojkilometrovom okruhu lešom. Bežcov môžete podporiť nielen svojou prítomnosťou. Ich extrémnu námahu oceníte pohľadom z lanovky, ktorá bude v tento deň premávať zadarmo. Ak pritom venujete príspevok do zbierky pre mobilný hospic Plamienok, pomôžete nevyliciteľne chorým deťom a ich rodinám. Minulý rok sa tak podarilo vyzbierať viac než 10 000 eur. Bližšie informácie na www.ultralanovka.sk

Snímka Michal Kostka

Tanečné pozdravy z horúceho Orientu

V piesňach krajín Orientu sa väčšinou odohrávajú krásne príbehy o láske. Príbeh o nej preto nemohol chýbať ani v zaujímavom tanečnom predstavení, ktoré si 24. februára pozreli návštevníci podujatia Sen noci orientálnej v Stredisku kultúry na Vajnorskej. Zaľúbený pár Andalee a Raj nás pozvali do rušných i ospalivých zákutí Káhiry, kde sa stretávajú a miešajú rôzne národy a ich kultúry. Sedem tanečných skupín a desať sólistov z Česka a Slovenska predviedlo klasické orientálne tance i vlastné kreácie a nadšenému publiku priblížilo pohybové umenie z rôznych krajín.

„V orientálnych brušných tancoch vyniká ženská energia, tvary ženského tela, cítenie a vnímanie sveta prostredníctvom hudby a pohybu,“ hovorí programová manažérka večera Ľubica Haliaková. „Fascinujúci bol tanec s ohňom v závere vystúpenia. Zvláštnosťou tohto ročníka bol tanečný workshop, kde si záujemkyne mohli osvojiť niektoré prvky tohto tanečného umenia a vyskúšať si aj tanec s rekvizitami.“

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Nádejný talent na ľadovej ploche

Pekným úspechom sa redakcii pochválila mladá novomestská krasokorčuliarka Zoja Goldschmiedová. Na Majstrovstvách Slovenska 4. - 5. februára 2017 v Košiciach si vybojovala tretie miesto v kategórii starších žiačok. Štrnásťročná Zoja trénuje už desiaty rok. „Denne strávim dve-tri hodiny na ľade, popritom mám aj 'suchú' prípravu, ktorá zahŕňa atletiku, gymnastiku a balet. Znamená to niekedy až 19 tréningov týždenne, no zatiaľ to zvládam v škole s menšími úľavami bez špeciálneho plánu,“ hovorí odchovankyňa korčuľarskej školy Jumping Joe, v ktorej sa učia základom korčuľovania aj novomestskí školáci.

Šikovná športovkyňa najradšej trénuje skoky a ich kombinácie, učí sa skákať už trojité. Neoblubuje však piruety, hovorí, že sa jej po nich krúti hlava. Voľno ju nečaká ani v lete, kým spolužiaci chodia po kúpaliskách, ona cestuje na sústreďenia. Zatiaľ však neľutuje a športu sa venuje naplno, aby v novej sezóne 2017-2018 mohla presúpiť do vyššej kategórie junioriek. Gratulujeme a držíme palce pri dosahovaní ďalších mét!

Jana Škutková, snímka Miroslav Goldschmied

Pod' sa s nami hrať!

Nedeľné zimné popoludnia sú ako stvorené na spoločnú rodinnú zábavu. Potvrdil to aj veľký záujem o podujatie Hravé Nové Mesto, ktoré 19. februára prilákalo do Strediska kultúry na Vajnorskej desiatky malých i veľkých hráčov. Zabavili sa, získali trochu zručnosti a precvičili si mozgové závitky pri rôznych stolových hrách, ktoré pre nich pripravili nadšenci z firmy iHRYsko. Ochotní organizátori pomohli s výberom najvhodnejších hier pre jednotlivé vekové kategórie, prípadne poskytli bližšie inštrukcie. Prítomní sa presvedčili, že na dobrú hru nikto nie je pristarý, ale ani primladý.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

INZERCIA

Čalúnenie nábytku, dverí, výroba matracov. Sofa JR, Vajnorská 89, tel. 0902 757 644

Vodoinštalatéri - kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Prijmeme šikovnú predavačku do darčekovej predajne.

Bližšie informácie na tel. č. 0918 470 417

Kompletné čistenie domácností na báze vodnej pary bez chemických prostriedkov. Tiež umývanie okien a tepovanie. Tel. 0949 131 228, www.vyčistimto.sk

Príd' medzi nás!

Vážení rodičia, milí nádejní futbalisti, srdečne vás pozývame do radov nášho Novomestského športového klubu 1922. Máme záujem o deti narodené v roku 2007 a mladšie, ktorým nechýba chuť venovať svoj voľný čas najkrajšej a najpopulárnejšej hre na svete.

Areál klubu sa nachádza na Tomášikovej ulici (pri jazere Kuchajda), oproti budove Slovenskej športovej. Kontaktná osoba: Tomáš Juriša, mobil: 0917 463 988, e-mail: tomas@nmsk.sk

Pomôžme športovať deťom v Bratislave

Aj tento rok nám môžete prispieť 2% z daní. Získané peniaze sa využijú na renováciu areálu a zlepšenie podmienok v klube. Vás to nebude stáť nič, stačí len vyplniť formulár, ktorý nájdete na stránke www.nmsk.sk. Potvrdené tlačivo nám zašlete a ostatné už vybavíme my. Ďakujeme veľmi pekne!

Lanovka na Kolibe

Pozrite sa na svet zhora!

Vysokohorský zážitok priamo v Bratislave?

Spoznajte najkrajšie miesta lesoparku za jediný deň! Sedačková lanovka vás prepraví z Kamzíka na Železnú studničku (alebo späť) za osem a pol minúty. Na kilometrovej trase prekoná prevýšenie 186 metrov.

Urobte si výlet s deťmi a pokojne so sebou vezmite svojich štvornohých priateľov alebo bicykel!

Premáva po celý rok od štvrtka do nedele v čase od 10. - 18. h

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

KONCERTY

6. 4. 2017, štvrtok 18. h a 20.30 h

KORBEN DALLAS, dva koncerty slovenskej
hudobnej skupiny z Bratislavy

11. 4. 2017, utorok 18. h

FRAGILE, koncert vokálnej hudobnej skupiny
bez použitia hudobných nástrojov

HUDBO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ každú
sobotu o 17. h, živá hudba 60. - 90.
rokov, žrebovanie vstupeniek

8. 4. 2017 HS MEMORY

15. 4. 2017 HS FORTUNA

22. 4. 2017 HS MERYTAN

29. 4. 2017 HS PARTY TIME

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

4. 4. 2017, utorok 19. h

Na kus reči s Jozefom Banášom,
host **Roman Pomajbo**

5. 4. 2017, piatok 19. h

Hiraxova prednáška o vzťahoch

30. 4. 2017, nedeľa od 9. h **Šachový turnaj**
o pohár starostu MČ Bratislava – Nové Mesto

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok o 18. h

Sahadža joga, ako sa zbaviť stresu - začiatčníci,
vstup voľný

6. 4. 2017, štvrtok 16. h

Klub Patchwork

19. 4. 2017, streda 19. h

Stretnutie cestovateľského klubu Dobrodruh
s hosťami

20. 4. 2017, štvrtok 16. h

Klub priateľov opery

25. 4. 2017, utorok 17. h

Bratislavský včelársky spolok, stretnutie členov
a záujemcov o odborné poradenstvo

26. 4. 2017, streda 19. h

Stretnutie cestovateľského klubu Dobrodruh
so svetobežníkom **Jozefom Terenom**

28. 4. 2017, piatok 14. h

Informačné centrum zdravia pre záujemcov
o zdravý výživu, cvičenia, prednášky

VÝSTAVY

4. - 22. 4.

Kráša v hline ukrytá – prezentácia prác členiek
keramického kurzu v SK BNM

25. 4. - 29. 4.

30 rokov Danubius klubu – výstava zo života
zberateľov pívnych suvenírov

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok

14. h - 18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

8. 4. 2017, sobota 8. h - 12. h

VSZ mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc,
telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov,
filatelie, pívnych podložiek, vyznamenaní, etikiet a pod.

22. 4. 2017, sobota 8. h - 14. h

VSZ minerálov a skamenelín, spojené s predajnou
výstavou drahých kameňov

29. 4. 2017, sobota 8. h - 12. h

VSZ pívnych suvenírov, spojené s výstavou

PODUJATIA PRE ŠKOLY

26. 4. 2017, streda 14. h

Snehulienka a 7 trpaslíkov, tanečné divadlo
v podaní členov tanečnej skupiny H&T

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské
posedenia, prezentácie, tel. 0904 / 691507

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty -
vrátane grafických návrhov za **VÝHODNÉ CENY**,
tel. 44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel.: 02/54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

10. 4. 2017, pondelok 19. h

152. Poetický večer s Jurajom Sarvašom
a jeho hosťami

22. 4. 2017, sobota od 14. h do 18. h

Veľké upratovanie počas splnu a po ňom,
príležitosť a inšpirácia pre ženy z kurzu
Maľovania na hodváb

KLUBOVÉ PODUJATIA

5. 4. a 19. 4. 2017, streda 16.30 h

Klub Venuša, klubové stretnutia Lígy proti rakovine

Služby – prenájom priestorov na semináre,
spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok
od 16. h do 19. h, vždy 2 týždne pred podujatím
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia
predstavenia.

Zmena programu vyhradená.

Vstupenky nerezervujeme.

Jozef Banáš
„Na kus reči“ pravidelný program spestrený
humorom, hudbou, spevom
a posedením pri vínu

Host
Roman Pomajbo
herec a humorista

hudobný hosť
Stano Granec a Frendi

4. 4. 2017 19. h

FRAGILE BRATISLAVA NARCIS TOUR

11. 4. 2017 o 18. h

Korben Dallas
Strečovanie

6. 4. 2017 štvrtok 18. h a 20.30. h
KRST ALBUMU

 kurz maľovania na hodváb
Veľké upratovanie počas a po splne
Príležitosť a inšpirácia pre ženy

22. 4. 2017 od 14. do 18. h
Dom kultúry Kramáre, Stromová 18

V cene je pracovný materiál - hodvábná šatka,
kontúrovacia tuba, farby, odborné vedenie počas kurzu + darček

INFO: tel. 02/5477 1148
dkkramare@chello.sk

Cena kurzu: 15,-€
Počet účastníkov je obmedzený